

SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

**Dla Zebrania Przedstawicieli
Banku Spółdzielczego w Lubawie**

Sprawozdanie z badania rocznego sprawozdania finansowego

Opinia

Przeprowadziliśmy badanie załączonego rocznego sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Lubawie (Bank) z siedzibą ul. Rzepnikowskiego 2, 14-260 Lubawa, na które składają się: bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2020 rok, rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w kapitale własnym i rachunek przepływów pieniężnych za rok obrotowy od 01 stycznia do 31 grudnia 2020 roku oraz informacja dodatkowa obejmująca wprowadzenie i dodatkowe informacje i objaśnienia („sprawozdanie finansowe”).

Naszym zdaniem, załączone roczne sprawozdanie finansowe:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Banku na dzień 31 grudnia 2020 roku, oraz jej wyniku finansowego i przepływów pieniężnych za rok obrotowy zakończony w tym dniu zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy z dn. 29 września 1994 r. o rachunkowości („Ustawa o rachunkowości” – Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.) oraz przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości;
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Bank przepisami prawa oraz statutem Banku;
- zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych zgodnie z przepisami rozdziału 2 Ustawy o rachunkowości.

Niniejsza opinia jest spójna ze sprawozdaniem dodatkowym dla Komitetu Audytu, które wydaliśmy dnia 30.04.2021 roku.

Podstawa opinii

Nasze badanie przeprowadziliśmy zgodnie z Krajowymi Standardami Badania w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętymi uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów nr 3430/52a/2019 z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie krajowych standardów badania oraz innych dokumentów, z późn. zm. („KSB”) oraz stosownie do ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich i nadzorze publicznym („Ustawa o biegłych rewidentach” – Dz. U. z 2020 r., poz. 1415,

z późn. zm.) oraz Rozporządzenia UE nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego („Rozporządzenie UE” – Dz. U. UE L158). Nasza odpowiedzialność zgodnie z tymi standardami została dalej opisana w sekcji naszego sprawozdania *Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego*.

Jesteśmy niezależni od Banku zgodnie z Międzynarodowym Kodeksem etyki zawodowych księgowych (w tym Międzynarodowymi standardami niezależności) Rady Międzynarodowych Standardów Etycznych dla Księgowych („Kodeks IESBA”) przyjętym uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów nr 3431/52a/2019 z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów oraz z innymi wymogami etycznymi, które mają zastosowanie do badania sprawozdań finansowych w Polsce. Wypełniliśmy nasze inne obowiązki etyczne zgodnie z tymi wymogami i Kodeksem IESBA. W trakcie przeprowadzania badania kluczowy biegły rewident oraz firma audytorska pozostali niezależni od Banku zgodnie z wymogami niezależności określonymi w Ustawie o biegłych rewidentach oraz w Rozporządzeniu UE.

Uważamy, że dowody badania, które uzyskaliśmy są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii.

Kluczowe sprawy badania

Kluczowe sprawy badania są to sprawy, które według naszego zawodowego osądu były najbardziej znaczące podczas badania sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy. Obejmują one najbardziej znaczące ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem. Do spraw tych odnieśliśmy się w kontekście naszego badania sprawozdania finansowego jako całości oraz przy formułowaniu naszej opinii oraz podsumowaliśmy naszą reakcję na te rodzaje ryzyka, a w przypadkach, w których uznaliśmy za stosowne przedstawiliśmy najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka. Nie wyrażamy osobnej opinii na temat tych spraw.

Kluczowa sprawa badania	Jak nasze badanie odniosło się do sprawy
<p>Ryzyko kredytowe, w tym rezerwy celowe, odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerwy na zobowiązania pozabilansowe szczególnie na należności od podmiotów niefinansowych oraz budżetowych</p> <p>Należności od klientów wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem utworzonych rezerw celowych/odpisów aktualizujących pomniejszających ich wartość z tytułu ewentualnej utraty wartości.</p> <p>Obszar ten uznano za kluczowy, ponieważ jakość i wartość portfela kredytowego, w szczególności należności od sektorów niefinansowego i budżetowego mają istotny wpływ na sprawozdanie finansowe.</p>	<p>W czasie naszego badania zapoznaliśmy się z polityką rachunkowości i szczegółowymi procedurami obowiązującymi w Banku w zakresie tworzenia rezerw celowych/odpisów aktualizujących wartość kredytów i odsetek.</p> <p>Poddaliśmy krytycznej analizie zaprojektowanie i działanie procesu oraz polityki tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych, w tym w szczególności pomniejszania podstawy tworzenia rezerw celowych o wartość zabezpieczeń na nieruchomościach.</p> <p>Dokonałiśmy oceny systemu kontroli w tym procesie, w tym kontroli automatycznych w systemach IT Banku, biorąc pod uwagę także możliwe obejście kontroli.</p>

<p>Pozycja ta generuje ryzyko przyjęcia niewłaściwych zasad uwzględniania wartości nieruchomości stanowiących zabezpieczenie ekspozycji kredytowej w procesie wyznaczania rezerw celowych, w tym w szczególności pomniejszania podstawy tworzenia rezerw.</p> <p>Bank jest narażony na utratę wartości m.in. z tytułu udzielonych dużych ekspozycji kredytowych. Wartość odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerwy została szczegółowo przedstawiona w nocie 35 informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego.</p> <p>Podczas badania wybraliśmy próbę kredytową obejmującą portfel klientów z różnych branż i kategorii ryzyka.</p> <p>Informacje na temat epidemii COVID-19 i zagrożenia wynikające z ryzyk z nią związanych, zostały opisane w sprawozdaniu z działalności Zarządu Banku.</p>	<p>W ramach przeprowadzonych procedur dokonaliśmy uzgodnienia należności od podmiotów niefinansowych i budżetowych z tytułu portfela kredytowego z księgami rachunkowymi Banku w celu potwierdzenia kompletności ujęcia należności kredytowych będących podstawą tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości.</p> <p>Przetestowaliśmy na wybranej próbie efektywność kontroli w zakresie zdarzeń powodujących utratę wartości. Zapoznaliśmy się z raportowaniem wewnętrznym Banku obejmującym m.in. ze sporządzaniem okresowych monitoringów, weryfikacją zabezpieczeń oraz zasadami tworzenia rezerw celowych/odpisów aktualizujących.</p> <p>W przypadku dużych ekspozycji przeanalizowaliśmy na wybranej próbie czy nie wystąpiło przekroczenie wskaźników koncentracji, przesłanki utraty wartości oraz m.in. wycenę zabezpieczeń oraz poprawność utworzenia rezerw celowych.</p> <p>Omówiliśmy również możliwy wpływ stanu epidemii COVID-19 na kształtowanie się po dacie bilansowej sytuacji finansowej kredytobiorców oraz oczekiwanych strat kredytowych i potencjalnej utraty wartości aktywów.</p>
<p>Ryzyko związane z rozpoznawaniem przychodów i kosztów z tytułu odsetek i prowizji dotyczących należności od sektorów finansowego, niefinansowego i budżetowego</p> <p>Wartość przychodów z tytułu odsetek została wykazana odpowiednio w punkcie I – VI rachunku zysków i strat, jest pozycją znaczącą w przychodach ogółem Banku.</p> <p>Ryzyko związane z tymi przychodami zostało uznane przez nas za ryzyko istotnego zniekształcenia z uwagi na udział tych przychodów w przychodach ogółem oraz fakt, że stanowią one kluczowy element dochodów Banku. Przychody z tytułu prowizji wymagają zastosowania przez Zarząd wyceny z według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej (ESP).</p>	<p>Zastosowane przez nas procedury obejmowały między innymi zrozumienie i analizę środowiska kontroli wewnętrznej dotyczącej ujęcia i prezentacji poszczególnych typów przychodów oraz analizę kontroli automatycznych w systemie IT Banku w procesie rozpoznawania przychodów.</p> <p>Przeprowadziliśmy analizę zgodności polityki rachunkowości dotyczącej rozpoznawania przychodów z obowiązującymi standardami rachunkowości finansowej.</p> <p>Dokonaliśmy uzgodnienia kont przychodów z tytułu odsetek i prowizji według sektorów finansowego, niefinansowego i budżetowego z księgami rachunkowymi Banku.</p> <p>Na wybranej próbie zgodnie z osądem biegłego rewidenta wykonaliśmy procedury analityczne dotyczące przychodów z tytułu odsetek.</p>

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej za sprawozdanie finansowe

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego, które przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej i wyniku finansowego Banku zgodnie z przepisami Ustawy o rachunkowości, przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości oraz obowiązującymi Bank przepisami prawa i statutem, a także za kontrolę wewnętrzną, którą Zarząd uznaje za niezbędną aby umożliwić sporządzenie sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Sporządzając sprawozdanie finansowe Zarząd Banku jest odpowiedzialny za ocenę zdolności Banku do kontynuowania działalności, ujawnienie, jeżeli ma to zastosowanie, spraw związanych z kontynuacją działalności oraz za przyjęcie zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości, z wyjątkiem sytuacji kiedy Zarząd albo zamierza dokonać likwidacji Banku, albo zaniechać prowadzenia działalności albo nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji lub zaniechania działalności.

Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w Ustawie o rachunkowości. Członkowie Rady Nadzorczej są odpowiedzialni za nadzorowanie procesu sprawozdawczości finansowej Banku.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego

Naszymi celami są, uzyskanie racjonalnej pewności czy sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania z badania zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSB zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników podjęte na podstawie tego sprawozdania finansowego.

Koncepcja istotności stosowana jest przez biegłego rewidenta zarówno przy planowaniu i przeprowadzaniu badania jak i przy ocenie wpływu rozpoznanych podczas badania zniekształceń oraz nieskorygowanych zniekształceń, jeśli występują, na sprawozdanie finansowe, a także przy formułowaniu opinii biegłego rewidenta. W związku z powyższym wszystkie opinie i stwierdzenia zawarte w sprawozdaniu z badania są wyrażane z uwzględnieniem jakościowego i wartościowego poziomu istotności ustalonego zgodnie ze standardami badania i zawodowym osądem biegłego rewidenta.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności Banku ani efektywności lub skuteczności prowadzenia jej spraw przez Zarząd Banku obecnie lub w przyszłości.

Podczas badania zgodnego z KSB stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i oceniamy ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż tego wynikającego z błędu, ponieważ oszustwo może dotyczyć zmywu, fałszerstwa, celowych pominięć, wprowadzenia w błąd lub obejścia kontroli wewnętrznej;

- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosownej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej Banku;
- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków księgowych oraz powiązanych ujawnień dokonanych przez Zarząd Banku;
- wyciągamy wnioski na temat odpowiedniości zastosowania przez Zarząd Banku zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub warunkami, która może poddawać w znaczącą wątpliwość zdolność Banku do kontynuacji działalności. Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane jest od nas zwrócenie uwagi w naszym sprawozdaniu biegłego rewidenta na powiązane ujawnienia w sprawozdaniu finansowym lub, jeżeli takie ujawnienia są nieadekwatne, modyfikujemy naszą opinię. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia naszego sprawozdania biegłego rewidenta, jednakże przyszłe zdarzenia lub warunki mogą spowodować, że Bank zaprzestanie kontynuacji działalności;
- oceniamy ogólną prezentację, strukturę i zawartość sprawozdania finansowego, w tym ujawnienia, oraz czy sprawozdanie finansowe przedstawia będące ich podstawą transakcje i zdarzenia w sposób zapewniający rzetelną prezentację.

Przekazujemy Komitetowi Audytu informacje między innymi o planowanym zakresie i czasie przeprowadzenia badania oraz znaczących ustaleniach badania, w tym wszelkich znaczących słabościach kontroli wewnętrznej, które zidentyfikujemy podczas badania.

Składamy Komitetowi Audytu oświadczenie, że przestrzegaliśmy stosownych wymogów etycznych dotyczących niezależności oraz, że będziemy informować ich o wszystkich powiązaniach i innych sprawach, które mogłyby być racjonalnie uznane za stanowiące zagrożenie dla naszej niezależności, a tam gdzie ma to zastosowanie, informujemy o zastosowanych zabezpieczeniach.

Spośród spraw przekazywanych Komitetowi Audytu ustaliliśmy te sprawy, które były najbardziej znaczące podczas badania sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy i dlatego uznaliśmy je za kluczowe sprawy badania. Opisujemy te sprawy w naszym sprawozdaniu biegłego rewidenta, chyba że przepisy prawa lub regulacje zabraniają publicznego ich ujawnienia lub gdy, w wyjątkowych okolicznościach, ustalimy, że kwestia nie powinna być przedstawiona w naszym sprawozdaniu, ponieważ można byłoby racjonalnie oczekiwać, że negatywne konsekwencje przeważąby korzyści takiej informacji dla interesu publicznego.

Inne informacje, w tym sprawozdanie z działalności

Na inne informacje składa się sprawozdanie z działalności Banku za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2020 r. („Sprawozdanie z działalności”).

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za sporządzenie Sprawozdania z działalności zgodnie z przepisami prawa. Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby Sprawozdanie z działalności Banku wraz z wyodrębnionymi częściami spełniało wymagania przewidziane w Ustawie o rachunkowości.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Nasza opinia z badania sprawozdania finansowego nie obejmuje Sprawozdania z działalności. W związku z badaniem sprawozdania finansowego naszym obowiązkiem jest zapoznanie się ze Sprawozdaniem z działalności, i czyniąc to, rozpatrzenie, czy nie jest istotnie niespójne ze sprawozdaniem finansowym lub naszą wiedzą uzyskaną podczas badania, lub w inny sposób wydaje się istotnie zniekształcone. Jeśli na podstawie wykonanej pracy, stwierdzimy istotne zniekształcenia w Sprawozdaniu z działalności, jesteśmy zobowiązani poinformować o tym w naszym sprawozdaniu z badania. Naszym obowiązkiem zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach jest również wydanie opinii czy sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z przepisami oraz czy jest zgodne z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

Ponadto zgodnie z wymogami art. 111a ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t. j. Dz.U. 2020 poz. 1896, z późn. zm.), zwanej dalej „prawem bankowym”, naszym obowiązkiem było zbadanie informacji finansowych zawartych w Sprawozdaniu z działalności Banku.

Opinia o Sprawozdaniu z działalności

Na podstawie wykonanej w trakcie badania pracy, naszym zdaniem, Sprawozdanie z działalności Banku:

- zostało sporządzone zgodnie z art. 49 Ustawy o rachunkowości oraz art. 111a ust. 1-2 Prawa bankowego;
- jest zgodne z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

Ponadto, w świetle wiedzy o Banku i jego otoczeniu uzyskanej podczas naszego badania oświadczamy, że nie stwierdziliśmy w Sprawozdaniu z działalności istotnych zniekształceń.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Inne informacje, w tym o wypełnieniu obowiązków wynikających z przepisów prawa

Za zapewnienie zgodności działalności z regulacjami ostrożnościowymi wynikającymi z przepisów Prawa bankowego, uchwał Zarządu Narodowego Banku Polskiego oraz uchwał Komisji Nadzoru Finansowego odpowiedzialność ponosi Zarząd Banku. Naszym zadaniem było, w oparciu o przeprowadzone badanie, przedstawienie informacji czy Bank przestrzega obowiązujących go regulacji ostrożnościowych. Naszym celem nie było wyrażenie opinii na temat przestrzegania tych regulacji przez Bank.

Na podstawie wykonanych przez nas prac, informujemy, że nie zidentyfikowaliśmy przypadków naruszenia obowiązujących Bank regulacji ostrożnościowych oraz nie stwierdziliśmy nieprawidłowości, które mogłyby mieć istotny wpływ na sprawozdanie finansowe Banku, w szczególności w zakresie prawidłowości ustalenia współczynników kapitałowych.

Oświadczenie na temat świadczonych usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że nie świadczyliśmy usług niebędących badaniem, które są zakazane na mocy art. 5 ust.1 Rozporządzenia UE oraz art.136 Ustawy o biegłych rewidentach.

Wybór firmy audytorskiej

Zostaliśmy wybrani do badania sprawozdań finansowych Banku uchwałą Rady Nadzorczej nr 32/2019 z dnia 15 października 2019 roku. Sprawozdanie finansowe Banku badamy po raz drugi począwszy od roku obrotowego zakończonego dnia 31.12.2019.

Kluczowym biegłym rewidentem odpowiedzialnym za badanie, którego rezultatem jest niniejsze sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta, jest Beata Kisielewska.

Działający w imieniu ATAC Audytorzy i Partnerzy Sp. z o.o., z siedzibą w Katowicach, ul. Opolska 22/A225, wpisanej na listę firm audytorskich pod numerem 3565 w imieniu którego kluczowy biegły rewident zbadał sprawozdanie finansowe:

Beata Kisielewska, nr w rejestrze 11116
Katowice, 30 kwiecień 2021 r.